

UITVLOEISEL VAN AFZANDING ROND NAARDEN-VESTING

Afzandingen en sloten in Bussum

Het artikel van vorige week ging over de afzandingen tussen 1675 en 1834 ten zuiden en ten oosten van de vesting Naarden, over een afstand van 300 roeden oftewel 1.130 meter.

Het afgegraven gebied bleek niet onder water gezet te kunnen worden, maar er was wel een vlak schootsveld ontstaan. Al voor 1834 waren de afzandingen echter al verder gegaan dan die 300 roeden, die voor het schootsveld nodig waren, ook op het grondgebied van de toenmalige gemeente Bussum.

Prins Hendrikpark

Zo werd in het gebied waar nu het Prins Hendrikpark ligt vanaf 1829 zand afgegraven (zie op de kaart de drie percelen rechts). En toen station Naarden-Bussum (rood blokje rechtsboven) in 1874 werd geopend, duurde het nog 25 jaar, tot 1899, voordat deze drassige percelen vóór het station een nieuwe bestemming kregen. De sloten (blauw op de afbeelding) werden gedempt. Er werd een woonpark ontworpen, maar eerst moest de grond met zand (!) 70 centimeter opgehoogd worden. In 1903 kreeg deze nieuwe wijk de naam Prins Hendrikpark en in de decennia daarna werden er gaandeweg villa's langs de gebogen lanen gebouwd.

Bussummervaart

De afvoersloot voor de zandschuiten, de Bussummervaart, reikte al voorbij wat later de Brediusweg zou gaan heten en werd nu ver-

■ De Veersloot in 1913, gezien vanaf de Vlietlaan richting Brinklaan met rechts de Veerstraat.

land met de naam Veerkamp. De Veerkamp, Veerbrug, Veersloot en Veerstraat zijn destijds vernoemd naar de grondeigenaar Simon Hendrik Veer. In 1897 werd het laatste deel van die vaart gedempt en werd een stuk noordelijker een nieuwe haven met royalere loswallen gemaakt. De vaart eindigde toen ter hoogte van de Mariakerk. In 1939 en latere jaren werd ook deze haven gedempt met zand dat nabij het viaduct bij Bussum-Zuid

Brediusdam. Maar in 2006 werd de gedempte haven weer geopend door een gracht te graven van de Brediusdam tot het gemeentehuis.

Naast de Veerstraat liep destijds een afzandingssloot naar de Veerkamp. Na demping zijn daar nu het Julianaplein en een rij winkelpanden te vinden. Over het spoor, in het Spiegel, ligt – aan de Meerweg 7 – Villa Amalia, met een soort gracht er omheen. Ook die gracht was ooit deel van een afzandingssloot.

Vondel- en Brediuskwartier

Ten zuiden van de latere Brediusweg werd ook afgegraven; daar ontstond later het Vondelkwartier. Zelfs ten zuiden van de Oud-Bussumerweg werd zand gewonnen en kwamen dus afzandingssloten. In de jaren 1930 werden die gedempt en kwam er een bedrijventerrein.

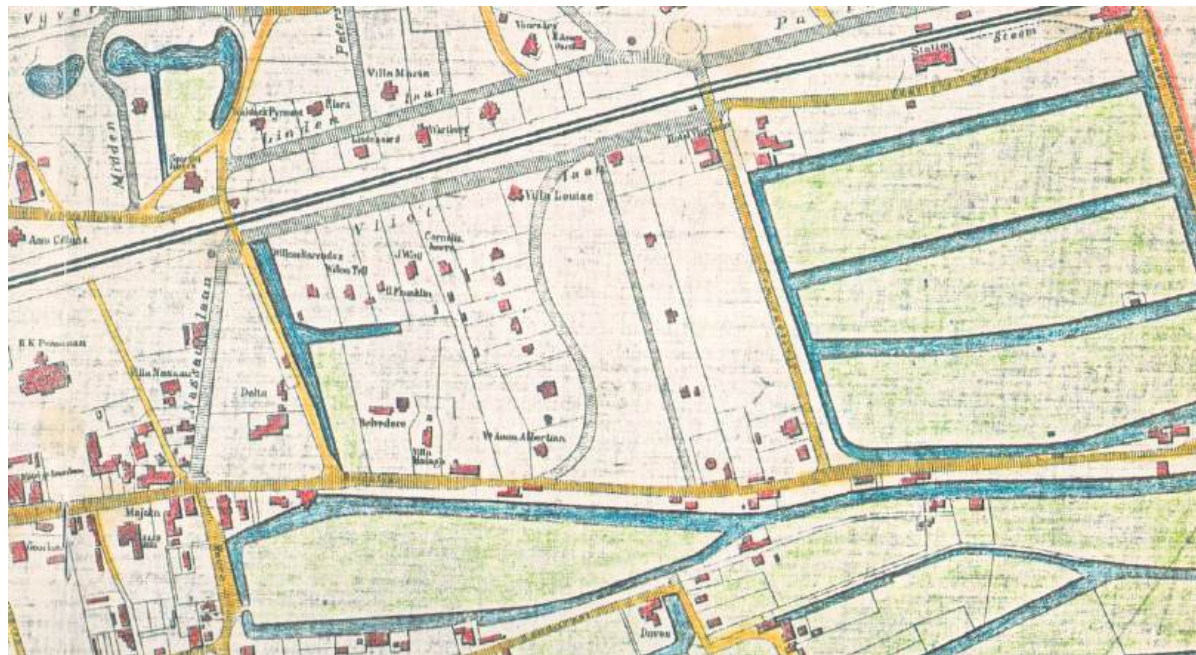
De afgraving in het latere Brediuskwartier liep door tot de Huizerweg, waar begin 20ste eeuw een zwembad werd aangelegd. Het effect van de afgraving is goed te zien in park het Mouwtje, waar de grond meters lager ligt dan de Huizerweg. Landschapsarchitect Dirk Tersteeg gebruikte de zandrijssloten in zijn ontwerp van het Brediuskwartier en het Bilderdijkplantsoen. Bij de bebouwing van het Brediuskwartier moest, net als eerder bij het Prins Hendrikpark en het Vondelkwartier, eerst een laag zand van 70 centimeter worden teruggebracht. Het zand hiervoor was afkomstig van het landgoed de Beek. Om het zand naar het Brediuskwartier en het Vondelkwartier te transporteren werd in 1920 een tijdelijk smalspoorlijntje aangelegd. Het Mouwtje, zoals het wandelgebied en de waterpartijen worden genoemd, is nog steeds een prachtige plek in Bussum.

Bronnen en afbeeldingen: diverse artikelen in Bussums Historisch Tijdschrift

Prins Hendrikpark: eerst moest de grond met zand (!) 70 cm opgehoogd worden

lengd tot waar nu de Havenstraat is (midden onder op het kaartje). Daar was een loswal. Een echte haven kon je het nauwelijks noemen. De vaart omsloot een wei-

werd gewonnen. Daar ontstonden toen een vijver en parkje, waar nu het verzorgingscentrum De Antonius Hof op uitkijkt. De Bussummervaart eindigde toen bij de

■ Deel van de kaart van Bussum uit 1884 met in blauw de sloten.

■ Waterloop in het Brediuskwartier.

■ De gracht die nu eindigt bij het gemeentehuis.